ශ්‍රී ලංකා ගුරු සේවා ව්‍යවස්ථානුකූල ගුරු කාර්යක්ෂමතා කඩඉම - 02

නායකත්ව සංවර්ධනය සහ අධ්‍යාපන කළමනාකරණය

මොඩියුල අංක 05

ගුරු අධ්‍යාපන පරිපාලන ශාඛාව
අධ්‍යාපන අමාත්‍යංශය
ඉසුරුපාය
බත්තරමුල්ල

ශ්‍රී ලංකා ගුරු සේවා ව්‍යවස්ථානුකූල ගුරු කාර්යක්ෂමතා කඩයිම - 02
නායකත්ව සංවර්ධනය සහ අධ්‍යාපන කළමනාකරණය
මොඩියුල අංක - 5

මොඩියුලයේ නම	නායකත්ව සංවර්ධනය සහ අධ්‍යාපන කළමනාකරණය
මොඩියුලයේ අරමුණු	1. නායකත්ව නිපුණතා වර්ධනය උපායමාර්ගික චින්තනය, තීරණ ගැනීම, කණ්ඩායම් ගොඩනැගීම සහ ගැටුම් නිරාකරණය වැනි ප්‍රධාන නායකත්ව කුසලතා ගුරුවරුන්ට ලබා දීම. 2. උපදේශන නායකත්වය වැඩි දියුණු කිරීම ගුරුවරුන්ට අධ්‍යාපනික භාවිතයන් මෙහෙයවීමට, සෙසු ගුරුවරුන් සමග සහයෝගිතාවට සහයවීමට සහ සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල වැඩි දියුණු කිරීමට හැකියාව ලබා දීම. 3. සදාචාරාත්මක නායකත්වය පෝෂණය කිරීම. පුද්ගලික සහ වෘත්තීය සංවර්ධනය තුළ ස්වයං දැනුවත්භාවය, සදාචාරාත්මක තීරණ ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම. 4. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සහ පරිපාලනය අවබෝධ කර ගැනීම. පාසල් කළමනාකරණ ව්‍යුහයන්, අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සහ නායකත්ව භූමිකාවන් සඳහා ඒවායේ ඇඟවුම් පිළිබඳව ගුරුවරුන්ට දැනුමක් ලබා දීම. 5. වෙනස්වීම් කළමනාකරණ කුසලතා ශක්තිමත් කිරීම. විශේෂයෙන් අධ්‍යාපනික ප්‍රතිසංස්කරණ හෝ නවෝත්පාදනයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පාසල්තුළ වෙනස්වීම් මුලපිරීම් මෙහෙයවීමට සහ කළමනාකරණය කිරීමට ගුරුවරුන් සූදානම් කරවීම. 6. සහයෝගී නායකත්වය (Collaborative Leadership) ප්‍රවර්ධනය කිරීම. කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරිත්වය, වෘත්තීය ඉගෙනුම් ප්‍රජාවන් සහ පාසල් සංවර්ධනයේ කොටස්කරුවන්ගේ සහභාගිත්වය දිරිමත් කිරීම. 7. කාලය සහ සම්පත් කළමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීම. පාසල් මෙහෙයුම් ප්‍රශස්ත කිරීම සඳහා ඵලදායි සැලසුම් කිරීම, ප්‍රමුඛතාකරණය සහ සම්පත් වෙන් කිරීමේ උපායමාර්ග ඉගැන්වීම. 8. දත්ත පදනම් කරගෙන තීරණ ගැනීම. උපදේශන සහ පරිපාලන තීරණ දැනුම් දීම සඳහා දත්ත සහ සාක්ෂි භාවිත කිරීමට ගුරුවරුන් යොමු කිරීම. 9. අනාගත නායකත්ව භූමිකා සඳහා ධාරිතාව ගොඩ නැගීම. දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්, සම්බන්ධීකාරකවරුන් සහ විදුහල්පතිවරුන් ඇතුලු මධ්‍යම සහ ජ්‍යෝෂ්ඨ නායකත්ව තනතුරු සඳහා ගුරුවරුන් සූදානම් කිරීම. 10. දූරදර්ශී සහ පරිවර්තනීය නායකත්වය දිරිමත් කිරීම. අධ්‍යාපන විශිෂ්ටත්වය සඳහා පැහැදිලි දැක්මක් වර්ධනය කර සන්නිවේදනය කිරීමට සහ පද්ධතිමය වැඩි දියුණු කිරීම් සඳහා ගුරුවරුන් පෙළඹවීම.

අපේක්ෂිත ඉගෙනුම් පල	1. නායකත්ව න්‍යායන් පිළිබඳ අවබෝධයක් පෙන්නුම් කර ඒවා සැබෑ ලෝක අධ්‍යාපන සැකසුම්වලට අදාළ කර ගනියි. 2. ඉගැන්වීමේ තාක්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීමේ දී සහ සිසුන්ගේ ප්‍රතිඵල වැඩි දියුණු කිරීමේ දී උපදේශන නායකත්වයේ කාර්යභාරය විශ්ලේෂණය කරයි. 3. සැලසුම් කිරීම, සම්පත් වෙන් කිරීම සහ කාල කළමනාකරණය ඇතුලුව ඵලදායී පාසල් කළමනාකරණයේ මූලධර්ම භාවිත කරයි. 4. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සහ පාලන ව්‍යුහයන් විවේචනාත්මකව ඇගයීමට ලක් කර, පාසල් නායකත්වය සහ පන්ති කාමර භාවිතය කෙරෙහි ඒවයේ බලපෑම පැහැදිලි කර ගනියි. 5. පාර්ශවකරුවන්ගේ සහයෝගී තීරණ ගැනීම ඇතුළත් කරමින්, පාසල් දියුණුව සඳහා මූලපිරීම් සැලසුම් කරයි. 6. නායකත්ව තීරණ දැනුම් දීමට සහ ආයතනික කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීමට දත්ත සහ සාක්ෂි මත පදනම් වූ උපාය මාර්ග භාවිත කරයි. 7. කණ්ඩායම් මෙහෙයවීමේ දී සහ වෙනස්කම් කළමනාකරණය කිරීමේ දී ශක්තිමත් සන්නිවේදනය, අන්තර් පුද්ගල සහ ගැටුම් නිරාකරණ කුසලතා ප්‍රදර්ශනය කරයි. 8. සමානාත්මතාව, විවිධත්වය සහ ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රිය ඉගෙනීමේ වටිනාකම් සමග පෙළගැසුණු සදාචාරාත්මක සහ දූරදර්ශී නායකත්වය ප්‍රවර්ධනය කරයි.
මොඩියුලයේ අන්තර්ගතය	1.0 නායකත්වය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද? 1.1 නායකත්වය පිළිබඳව ඉදිරිපත් වී ඇති නිර්වචන අධ්‍යයනය 1.2 නායකත්වයේ ස්වභාවය සහ ලක්ෂණ 1.3 නායකත්වයේ කාර්යභාරය 1.4 විවිධ නායකත්ව ශෛලීන් 1.5 නායකත්ව අභියෝග 1.6 උපදේශන නායකත්වය 1.7 විසිඑක්වන සියවසේ නායකයාගේ ගති ලක්ෂණ 2.0 පෞරුෂය යනු කුමක් ද? 2.1 පෞරුෂය පිළිබඳ නිර්වචන අධ්‍යයනය 2.2 පෞරුෂ සංවර්ධනය 2.3 පෞරුෂ සංවර්ධනයේ ස්වභාවය 2.4 පෞරුෂ සංවර්ධන උපායමාර්ග 2.5 ගුරුවරුන්ගේ පෞරුෂ සංවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම 3.0 කළමනාකරණය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද? 3.1 කළමනාකරණය පිළිබඳ නිර්වචන අධ්‍යයනය 3.2 කළමනාකරණ න්‍යායන් හා ඒවායේ පසුබිම 3.3 විවිධ කළමනාකරණ ශෛලීන් හඳුනා ගැනීම 3.4 වෙනස්වීම් කළමනාකරණය 3.5 ජෝන් කොටර්ගේ (Jhon P. Kotter) වෙනස්වීම් ආකෘතිය 3.6 වෙනස්වීම් කළමනාකරණයේ ඇති වැදගත් ලක්ෂණ

	3.7 වෙනස්වීම් කළමනාකරණයේ මූලිකාංග 4.0 අධ්‍යාපන කළමනාකරණය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද? 4.1 අධ්‍යාපන කළමනාකරණයේ කාර්යභාරය 4.2 අධ්‍යාපන කළමනාකරණය සහ අධ්‍යාපන පරිපාලනය අතර වෙනස 4.3 කළමනාකරණ සංකල්ප අධ්‍යාපන සංවර්ධනය සඳහා යොදාගත හැකි ආකාරය 4.4 පන්ති කාමර කළමනාකරණයේ දී භාවිත කළ හැකි කළමනාකරණ එළඹුම් (Approaches) 4.5 ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා අධ්‍යාපන කළමනාකරණයේ ඇති වැදගත්කම ❖ ඉහත අන්තර්ගතයට අදාළ ව වැඩිදුර අධ්‍යයනය නිර්දේශ කෙරේ.
ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේදය	ස්වයං අධ්‍යයනය
පරිශීලක ද්‍රව්‍ය සඳහා යොමුව	1. Gold, Jeffrey, Thorpe, Richard and Mumford, Alan. Leadership and management development, (Chartered Institute of Personnel and Development, 2010) 2. සිල්වි සේනාධීර, අධ්‍යාපන විෂයානුබද්ධ නායකත්ව සංවර්ධනය, 2002 ගොඩගේ ප්‍රකාශන 3. දයාරෝහණ අතුකෝරාල, කළමනාකරණ මූලධර්ම සහ සිද්ධි අධ්‍යයනය, 2005 සික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන 4. කේ.ජී. දිසානායක, අධ්‍යාපන පරිපාලන න්‍යායන් 2010, සරසවි ප්‍රකාශකයෝ 5. John P. Kotter, Leading change 1996 Harvard Business School 6.Jo Blasé, Handbook of Instructional Leadership: How Successful Principals Promote Teaching and Learning, SAGE Publications, Nov 5, 2003 7. අධ්‍යාපන කළමනා, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ප්‍රකාශන 8. පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ, ප්‍රධාන පුස්තකාලය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම සහ අධ්‍යාපන නායකත්ව සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, මීපේ ❖ ඉහත අන්තර්ගතයට අදාළ ව වැඩිදුර අධ්‍යයනය නිර්දේශ කෙරේ.